KARTA MODUŁU/PRZEDMIOTU

1.	Nazwa modułu/przedmiotu		Medycyna sądowa			
2.	Kod modułu/przedmiotu		med_sąd			
3.	Przynależność do grupy przedmiotów		Prawne i organizacyjne aspekty medycyny			
4.	Status modułu/przedmiotu	obowiązkowy				
5.	Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie				
6.	Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne				
7.	Profil kształcenia	praktyczny/ogólnoakademicki od roku 2017/2018				
8.	Język prowadzenia zajęć	polski				
9.	Kierunek	lekarski				
10.	Rok	V				
11.	Semestr	IX				
12.	Ilość realizowanych godzin dydaktycznych		W: 4	S: 5	Ćw: 26	
13.	Forma zakończenia przedmiotu		egzamin			
14.	Jednostka realizująca moduł/przedmiot		Katedra i Zakład Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej			
15.	Adres/telefon/strona internetowa		40-752 Katowice ul. Medyków 18, 48 32 20 88 437 www.medycynasadowa.sum.edu.pl			
16.	Kierownik jednostki		dr hab. n. med. Czesław Chowaniec			
17.	Osoba odpowidzialna za prowadzenie przedmiotu (kierownik ćwiczeń: imię, nazwisko, email)		dr n. med. Joanna Nowicka, jnowicka@sum.edu.pl			
18.	Nauczyciele akademiccy realizujący przedmiot (imię, nazwisko, email)		dr hab. n. med. Czesław Chowaniec, dr n. med. Kornelia Droździok, dr n. med. Christian Jabłoński, dr n. med. Mariusz Kobek, dr n. farm. Joanna Kulikowska, dr n. med. Joanna Nowicka, dr n. med. Krystial Rygol, lek. Agnieszka Nowak, dr n. med. Stanisława Kabiesz-Neniczka			
19.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji					
Nr	Opis wymagania					
1.	Znajomość podstawowych zagadnień dotyczących oględzin i sekcji zwłok oraz anatomii topograficznej.					
2.	Znajomość podstawowych zagadnień dotyczących traumatologii sądowo-lekarskiej.					
3.	Znajomość podstawowych zagadnień dotyczących hemogenetyki.					
4.	Znajomość podstawowych zagadnień dotyczących toksykologii sądowej.					
20.	Cele kształcenia					
Nr	Opis celu					
C1	Student zna zasady stwierdzania zgonu oraz przeprowadzania sądowo-lekarskich oględzin i otwarcia zwłok i zabezpieczania materiału do dalszych badań.					
C2	Student potrafi zinterpretować wyniki badań sekcyjnych, toksykologicznych, genetycznych.					
C3	Student potrafi sporządzić opinię z prowadzonych czynności zgodnie z obowiązującymi przepisami.					
C4	Student zna problematykę przemocy w rodzinie.					
C5	Student zna problematykę zatruć w praktyce klinicznej i ich sądowo-lekarskie konsekwencje.					
21.	Efekty kształcenia (EK)					
Opis efektu kształcenia i odniesienie do celów przedmiotu, EK dla programu i EK ze standardu						
Nr EK	Student, który zaliczył przedmiot wie/umie/ potrafi:			Odniesienie do celów kształcenia	Odniesienie do treści program.	Odniesienie do EK ze standardu
	wiedza					
LK5_med_sąd_W01	Student wie, jakie są obowiązki prawne w zakresie stwierdzenia zgonu.			C1	w1, w4	G.W8
LK5_med_sąd_W02	Student zna pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu. Wie czym różnią się pojęcia urazu i obrażenia ciała.			C1	w3, w2	G.W14
LK5_med_sąd_W03	Student wie, jakie są zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia. Zna zasady sądowo-lekarskich sekcji zwłok.			C1, C3	s1, s2, c1, c2	G.W15

LK5_med_sąd_W04	Student wie, jakie są zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku. Wie jakie są podstawowe zasady oceny markerów biologicznych u ofiary wypadku drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem biomechaniki potrącenia pieszego.	C3	s3, c6	G.W16
LK5_med_sąd_W05	Student wie, jakie są zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziałuw czynnościach procesowych; skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu.	C3	s1	G.W17
LK5_med_sąd_W06	Student wie, jakie są zasady pobierania ze zwłok materiału biologicznego do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.	C2, C5	s4, s5	G.W19
	umiejętności			
LK5_med_sąd_U01	Student potrafi rozpoznać podczas badania dziecka zachowania i objawy wskazujące na możliwość zastosowania przemocy wobec dziecka.	C4	s3, c5	G.U5
LK5_med_sąd_U02	Student potrafi pobrać materiał biologiczny do badań toksykologicznych.	C1, C5	c2, c4	G.U7
LK5_med_sąd_U03	Student potrafi pobrać materiał biologiczny do badań genetycznych.	C1	s5, c2, c3	G.U7
LK5_med_sąd_U04	Student potrafi rozpoznać sytuację predysponującą do popełnienia błędu medycznego.	C3	w1	G.U6

22.	Treści programowe	
22.1.	Forma zajęć: WYKŁADY	Liczba godzin
w1	Medycyna sądowa - pomostowy charakter nauki, rola, zadania, główne działy.	1
w2	Definicja i rodzaje śmierci. Znamiona śmierci wczesne i późne.	1
w3	Pojęcia urazu i obrażenia ciała. Rodzaje obrażeń ciała.	1
w4	Stwierdzanie zgonu. Oględziny zewnętrzne zwłok. Określanie przypuszczalnego czasu zgonu.	1
	Σ	**4**
22.2.	Forma zajęć: SEMINARIA	Liczba godzin
s1	Podstawy diagnostyki sądowo-lekarskiej.	1
s2	Sądowo-lekarska sekcja zwłok - zasady sporządzania protokołu z sekcji.	1
s3	Opiniowanie sądowo-lekarskie w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji wypadku drogowego.	1
s4	Podstawy toksykologii sądowej.	1
s5	Wprowadzenie do hemogenetyki sądowej.	1
	Σ	**5**
22.2.	Forma zajęć: ĆWICZENIA	Liczba godzin
c1	Wprowadzenie do ćwiczeń. Przepisy BHP w prosektorium i pracowniach: toksykologicznej i genetycznej. Dokumentowanie sekcji zwłok. Techniki obrazowe w diagnostyce sekcyjnej. Rodzaje i wartość diagnostyczna badań przysekcyjnych.	4
c2	Uczestnictwo w sądowo-lekarskiej sekcji zwłok. Pobieranie materiału biologicznego do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.	6
c3	Hemogenetyka sądowa. Sądowe ustalanie ojcostwa.	4
c4	Toksykologia sądowa. Alkohologia sądowa i orzecznictwo nietrzeźwości.	4
c5	Badanie ofiary przemocy w rodzinie. Zespół dziecka maltretowanego. Dzieciobójstwo.	4
c6	Zarys problematyki wypadkowości drogowej. Zaliczenie.	4
	Σ	**26**
23.	Stosowane narzędzia dydaktyczne	
1.	wykład z prezentacją multimedialną	
2.	analiza wybranych przypadków	
3.	czynny udział w oględzinach zewnętrznych zwłok	
4.	czynny udział w sekcji zwłok	
24.	Sposoby weryfikacji efektów kształcenia i sposoby oceny	

Nr EK	Sposoby weryfikacji	Warunki zaliczenia
LK5_med_sąd_W01	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_W02	ustne pytanie	ocena ustna

LK5_med_sąd_W03	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_W04	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_W05	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_W06	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_U01	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_U02	ustne pytanie	ocena ustna
LK5_med_sąd_U03	ustne pytanie	ocena prezentacji
LK5_med_sąd_U04	ustne pytanie	ocena ustna

25.	Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		
	Forma aktywności	Przecietna ilość godzin na zrealizowanie aktywności	
	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim	udział w wykładach	4
		udział w seminariach	5
		udział w ćwiczeniach	26
		Σ	35
	Samodzielna praca studenta	przygotowanie do ćwiczeń	8
		przygotowanie do zaliczenia	5
		przygotowanie do egzaminu	17
		Σ	30
	Łącznia ilość godzin		65
	Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu		2
26.	Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące przedmiot		
	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje na zajęcaich wymagajacych bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego		1
	liczba punktów ECTS, które student uzyskuje na zajęciach o charakterze praktycznym		0,5
	liczba punktów ECTS, które student uzyskuje w trakcie samodzielnej pracy		0,5

27.	Literatura
26.1.	Literatura podstawowa
1.	Raszeja S. i in.: Medycyna sądowa. PZWL, Warszawa 1993
2.	Chróścielewski E. i in.: Sekcja zwłok. PZWL, Warszawa 1990
3.	DiMaio V.J. i in.: Medycyna sądowa. Urban & Partner, Wrocław 2003
26.2.	Literatura uzupełniająca
1.	Branicki W., Kupiec T., Wolańska-Nowak P.: Badanie DNA dla celów sądowych, Wydawnictwo IES,
2.	Rozdział 20: Toksykologia sądowa [w:] Seńczuk W. (red.): Toksykologia współczesna, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006
3.	Gubała W.: Toksykologia alkoholu. Wydawnictwo IES, Kraków 1997
28.	Formy oceny - szczegóły

Nr EK	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
LK5_med_sąd_W01	Student nie wie, jakie są obowiązki prawne w zakresie stwierdzenia zgonu.	Student wie, jakie są obowiązki prawne w zakresie stwierdzenia zgonu.	Student zna dobrze obowiązki prawne w zakresie stwierdzenia zgonu.	Student zna bardzo dobrze obowiązki prawne w zakresie stwierdzenia zgonu.
LK5_med_sąd_W02	Student nie zna pojęcia śmierci gwałtownej i nagłego zgonu. Nie wie czym różnią się pojęcia urazu i obrażenia ciała.	Student zna pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu. Wie czym różnią się pojęcia urazu i obrażenia ciała.	Student zna dobrze pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu. Wie dobrze czym różnią się pojęcia urazu i obrażenia ciała.	Student zna bardzo dobrze pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu. Wie bardzo dobrze czym różnią się pojęcia urazu i obrażenia ciała.
LK5_med_sąd_W03	Student nie wie, jakie są zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia. Nie zna zasad sądowo-lekarskich sekcji zwłok.	Student wie, jakie są zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia. Zna zasady sądowo-lekarskich sekcji zwłok.	Student wie dobrze, jakie są zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia. Zna dobrze zasady sądowo-lekarskich sekcji zwłok.	Student wie bardzo dobrze, jakie są zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia. Zna bardzo dobrze zasady sądowo-lekarskich sekcji zwłok.

LK5_med_sąd_W04	Student nie wie, jakie są zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku. Nie wie jakie są podstawowe zasady oceny markerów biologicznych u ofiary wypadku drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem biomechaniki potrącenia pieszego.	Student wie, jakie są zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku. Wie jakie są podstawowe zasady oceny markerów biologicznych u ofiary wypadku drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem biomechaniki potrącenia pieszego.	Student wie dobrze, jakie są zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku. Wie dobrze jakie są podstawowe zasady oceny markerów biologicznych u ofiary wypadku drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem biomechaniki potrącenia pieszego.	Student wie bardzo dobrze, jakie są zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku. Wie bardzo dobrze jakie są podstawowe zasady oceny markerów biologicznych u ofiary wypadku drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem biomechaniki potrącenia pieszego.
LK5_med_sąd_W05	Student nie wie, jakie są zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziałuw czynnościach procesowych; skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu.	Student wie, jakie są zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziałuw czynnościach procesowych; skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu.	Student wie dobrze, jakie są zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziałuw czynnościach procesowych; skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu.	Student wie bardzo dobrze, jakie są zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziałuw czynnościach procesowych; skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu.
LK5_med_sąd_W06	Studentnie nie wie, jakie są zasady pobierania ze zwłok materiału biologicznego do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.	Studentnie wie, jakie są zasady pobierania ze zwłok materiału biologicznego do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.	Studentnie wie dobrze, jakie są zasady pobierania ze zwłok materiału biologicznego do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.	Studentnie wie bardzo dobrze, jakie są zasady pobierania ze zwłok materiału biologicznego do badań toksykologicznych i hemogenetycznych.
LK5_med_sąd_U01	Student nie potrafi rozpoznać podczas badania dziecka, zachowania i objawy wskazujące na możliwość zastosowania przemocy wobec dziecka	Student potrafi rozpoznać podczas badania dziecka, zachowania i objawy wskazujące na możliwość zastosowania przemocy wobec dziecka.	Student dobrze potrafi rozpoznać podczas badania dziecka, zachowania i objawy wskazujące na możliwość zastosowania przemocy wobec dziecka.	Student bardzo dobrze potrafi rozpoznać podczas badania dziecka, zachowania i objawy wskazujące na możliwość zastosowania przemocy wobec dziecka.
LK5_med_sąd_U02	Student nie potrafi pobrać materiału biologicznego do badań toksykologicznych.	Student potrafi pobrać materiał biologiczny do badań toksykologicznych.	Student dobrze potrafi pobrać materiał biologiczny do badań toksykologicznych.	Student bardzo dobrze potrafi pobrać materiał biologiczny do badań toksykologicznych.

LK5_med_sąd_U03	Student nie potrafi pobrać materiał biologiczny do badań genetycznych.	Student potrafi pobrać materiał biologiczny do badań genetycznych.	Student dobrze potrafi pobrać materiał biologiczny do badań genetycznych.	Student bardzo dobrze potrafi pobrać materiał biologiczny do badań genetycznych.
LK5_med_sąd_U04	Student nie potrafi rozpoznać sytuacji predysponującej do popełnienia błędu medycznego.	Student potrafi rozpoznać sytuację predysponującą do popełnienia błędu medycznego.	Student dobrze potrafi rozpoznać sytuację predysponującą do popełnienia błędu medycznego.	Student bardzo dobrze potrafi rozpoznać sytuację predysponującą do popełnienia błędu medycznego.

29.	Inne przydatne informacje o module/przedmiocie		
28.1	Liczebność grup	seminaryjnych	min 24
		ćwiczeniowych	min 6
28.2	Miejsce odbywania się zajęć	Katedra i Zakład Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej	
28.3	Miejsce i godziny konsultacji	Katedra i Zakład Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej, poniedziałki w godz. 12:00-15:00	
28.4	Materiały do zajęć	Odzież ochronna (fartuchy) na zajęciach w pracowniach	